

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Головне слідче управління

вул. Володимирська, 33. м. Київ, 01601. факс (044) 279-66-31. тел. (044) 255-84-88
www.ssu.gov.ua e-mail: san@ssu.gov.ua Код ЄДРПОУ 00034074

ПОВІДОМЛЕННЯ про підозру

м. Київ

«30» травня 2024 року

Старший слідчий в ОВС 4 відділу 3 управління досудового розслідування Головного слідчого управління СБ України полковник юстиції Волошук Олександр Володимирович, розглянувши матеріали кримінального провадження № 2202300000001045 від 12.10.2023 за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 110, ч. 2 ст. 28, ч. 3 ст. 436-2 КК України, встановивши наявність достатніх доказів для повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінальних правопорушень, відповідно до ст. ст. 2, 36, 40, 42, 276, 277, 278 КПК України, -

ПОВІДОМИВ:

Торкунову Анатолію Васильовичу, 26.08.1950 р.н., громадянину Російської Федерації, уроженцю м. Москва, РСФСР (СРСР), ректору Московського державного інституту міжнародних відносин, члену Президії РАН і Колегії МЗС Російської Федерації, зареєстрованому за адресою: РФ, м. Москва, Фрунзенська набережна, буд. 50, кв. 64, раніше не судимому,

про те, що він підозрюється у вчиненні наступних кримінальних правопорушень (злочинів) передбачених:

- **ч. 2 ст. 110 КК України**, а саме розповсюдження матеріалів із закликами до вчинення умисних дій, з метою зміни меж території та державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України, поєднані з розпалюванням національної ворожнечі, за попередньою змовою групою осіб;

- **ч. 2 ст. 28, ч. 3 ст. 436-2 КК України**, а саме виготовлення, поширення матеріалів, у яких міститься виправдовування, визнання правомірною збройної агресії Російської Федерації проти України, розпочатої у 2014 році, виправдовування, визнання правомірною тимчасової окупації частини території України, а також глорифікація осіб, які здійснювали збройну агресію Російської

Федерації проти України, розпочату у 2014 році, вчинені з використанням засобів масової інформації, за попередньою змовою групою осіб.

Так, 24.10.1945 набув чинності Статут ООН, підписаний 26.06.1945, яким фактично створено дану організацію. До складу ООН входять Україна, Російська Федерація та ще 49 країн-засновниць, а також інші країни світу.

Відповідно до ч. 4 ст. 2 Статуту ООН, усі Члени зазначеної організації утримуються у своїх міжнародних відносинах від загрози силою або її застосування як проти територіальної недоторканності або політичної незалежності будь-якої держави, так і будь-яким іншим чином, несумісним з Цілями Об'єднаних Націй.

Декларацією Генеральної Асамблеї ООН № 36/103 від 09.12.1981 про неприпустимість інтервенції та втручання у внутрішні справи держав та резолюціями: № 2131 (XX) від 21.12.1965, що містить Декларацію про неприпустимість втручання у внутрішні справи держав та про захист їх незалежності та суверенітету; № 2625 (XXV) від 24.10.1970, що містить Декларацію про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин і співробітництва між державами відповідно до Статуту ООН; № 2734 (XXV) від 16.12.1970, що містить Декларацію про зміцнення міжнародної безпеки та № 3314 (XXIX) від 14.12.1974, що містить визначення агресії, встановлено, що жодна з держав не має права здійснювати інтервенцію або втручання у будь-якій формі або з будь-якої причини у внутрішні та зовнішні справи інших держав. Цими ж міжнародними документами закріплені обов'язки держав: утримуватися від озброєної інтервенції, підривної діяльності, військової окупації, здійснення сприяння, заохочення або підтримки сепаратистської діяльності; не допускати на власній території навчання, фінансування та вербування найманців або посилення таких найманців на територію іншої держави.

Крім того, у ст.ст. 1-5 Резолюції Генеральної Асамблеї ООН № 3314 (XXIX) від 14.12.1974 серед іншого визначено, що ознаками агресії є:

- застосування збройної сили державою проти суверенітету, територіальної недоторканності чи політичної незалежності іншої держави;
- застосування збройної сили державою в порушення Статуту ООН.

Будь-яке з наступних діянь, незалежно від оголошення війни, кваліфікується як акт агресії:

- вторгнення або напад збройних сил держави на територію іншої держави або будь-яка військова окупація, хоч би який тимчасовий характер вона не мала, що є результатом такого вторгнення або нападу або будь-яка анексія із застосуванням сили території іншої держави або її частини;
- бомбардування збройними силами держави території іншої держави або застосування будь-якої зброї державою проти території іншої держави;
- блокада портів або берегів держави збройними силами іншої держави;
- напад збройними силами держави на сухопутні, морські чи повітряні сили чи морські та повітряні флоти іншої держави;

- застосування збройних сил однієї держави, що знаходяться на території іншої держави за угодою з державою, що приймає, порушуючи умови, передбачені в угоді або будь-яке продовження їх перебування на такій території після припинення дії угоди;

- дія держави, яка дозволяє, щоб її територія, яку вона надала у розпорядження іншої держави, використовувалася цією іншою державою для здійснення акту агресії проти третьої держави;

- засилання державою або від імені держави збройних банд, груп, іррегулярних сил або найманців, які здійснюють акти застосування збройної сили проти іншої держави, що мають настільки серйозний характер, що це рівносильно наведеним вище актам, або її значну участь у них.

Жодні міркування будь-якого характеру, чи то політичного, економічного, військового або іншого характеру не можуть бути виправданням агресії.

Крім того, принципи суверенної рівності, поваги прав, притаманних суверенітету, незастосування сили або загрози силою, непорушності кордонів, територіальної цілісності держав, мирного врегулювання суперечок та невтручання у внутрішні справи держав були закріплені також у Заключному акті Наради з безпеки та співробітництву у Європі від 01.08.1975, який був підписаний СРСР, правонаступником якого є Російська Федерація.

У преамбулі Декларації про державний суверенітет України від 16.07.1990 (далі – Декларація) зазначено, що Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки проголошує державний суверенітет України як верховенство, самостійність, повноту та неподільність влади Республіки в межах її території та незалежність і рівноправність у зовнішніх зносинах.

Відповідно до розділу V Декларації, територія України в існуючих кордонах є недоторканною і не може бути змінена та використана без її згоди.

Верховною Радою Української Радянської Соціалістичної Республіки 24.08.1991 схвалено Акт проголошення незалежності України, яким урочисто проголошено незалежність України та створення самостійної української держави – України. Відповідно до зазначеного документу, територія України є неподільною та недоторканною.

Незалежність України визнали держави світу, серед яких і Російська Федерація.

Відповідно до п.п. 1, 2 Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 05.12.1994 Російська Федерація, Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії і Сполучені Штати Америки підтвердили Україні свої зобов'язання згідно з принципами Заключного акту Наради з безпеки та співробітництву у Європі від 01.08.1975 поважати незалежність, суверенітет та існуючі кордони України, зобов'язалися утримуватися від загрози силою або її використання проти територіальної цілісності чи політичної незалежності України, і що жодна їхня зброя ніколи не використовуватиметься проти України, крім цілей самооборони, або будь-яким іншим чином згідно зі Статутом ООН.

Відповідно до п.п. 3, 8 Меморандуму про підтримання миру та стабільності у Співдружності Незалежних Держав від 10.02.1995, укладеного між державами

СНД, серед яких є Україна та Російська Федерація, держави підтвердили непорушність існуючих кордонів одна одної та зобов'язалися виступати проти будь-яких дій, що підривають їх непорушність, а також вирішувати всі суперечки, що виникають з питань кордонів та територій, лише мирними засобами. Держави також зобов'язалися не підтримувати на території інших держав-учасниць сепаратистські рухи, а також сепаратистські режими, якщо вони виникнуть; не встановлювати із нею політичних, економічних та інших зв'язків; не допускати використання ними територій та комунікацій держав-учасниць Співдружності; не надавати їм економічну, фінансову, військову та іншу допомогу.

Відповідно до положень Статуту ООН та зобов'язань згідно із Заключним актом Наради з безпеки та співробітництву в Європі, Україна та Російська Федерація 31.05.1997 уклали Договір про дружбу, співпрацю та партнерство між Україною та Російською Федерацією (ратифікований Законом України № 13/98-ВР від 14.01.1998 та Федеральним Законом Російської Федерації № 42-ФЗ від 02.03.1999). Відповідно до ст. ст. 2-3 зазначеного Договору, Російська Федерація зобов'язалася поважати територіальну цілісність України, підтвердила непорушність існуючих між ними кордонів і зобов'язалася будувати відносини одна з одною на основі принципів взаємної поваги, суверенної рівності, територіальної цілісності, непорушності кордонів, мирного врегулювання спорів, не застосування сили або погрози силою, у тому числі економічні та інші способи тиску, права народів вільно розпоряджатися своєю долею, невтручання у внутрішні справи, дотримання прав людини та основних свобод, співробітництва між державами, сумлінного виконання взятих міжнародних зобов'язань, а також інших загальновизнаних норм міжнародного права.

Відповідно до опису та карти державного кордону, які є додатками до Договору між Україною та Російською Федерацією про українсько-російський державний кордон від 28.01.2003 (ратифікований Російською Федерацією 22.04.2004), територія Автономної Республіки Крим, м. Севастополя, Донецької та Луганської областей належить до території України.

Статтями 1-2 Конституції України визначено, що Україна є суверенною та незалежною, демократичною, соціальною, правовою державою. Суверенітет України поширюється на всю її територію, яка в межах існуючого кордону є цілісною та недоторканою.

Згідно ст. 5 Конституції України, носієм суверенітету та єдиним джерелом влади в Україні є народ. Народ здійснює владу безпосередньо через органи державної влади та органи місцевого самоврядування.

Право визначати та змінювати конституційний лад в Україні належить виключно народу і не може бути узурповане державою, її органами чи посадовими особами.

Згідно статті 6 Конституції України, державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову.

Стаття 69 Конституції України зазначає, що народне волевиявлення здійснюється через вибори, референдум та інші форми безпосередньої демократії.

Відповідно до ст. 68 Конституції України кожен зобов'язаний неухильно дотримуватися Конституції України та законів України, не посягати на права та свободи, честь та гідність інших людей.

Статтею 73 Конституції України визначено, що виключно всеукраїнським референдумом вирішуються питання про зміну території України.

Відповідно до статті 85 Конституції України, призначення всеукраїнського референдуму з питань, визначених статтею 73 цієї Конституції, належить до повноважень Верховної Ради України.

Відповідно до ст. ст. 132-134 Конституції України територіальний устрій України ґрунтується на засадах єдності та цілісності державної території. До складу України входять: Автономна Республіка Крим, Вінницька, Волинська, Дніпропетровська, Донецька, Житомирська, Закарпатська, Запорізька, Івано-Франківська, Київська, Кіровоградська, Луганська, Львівська, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Рівненська, Сумська, Тернопільська, Харківська, Херсонська, Хмельницька, Черкаська, Чернівецька, Чернігівська області, міста Київ та Севастополь. Місто Севастополь має спеціальний статус, АР Крим є невід'ємною складовою України та в межах повноважень, визначених Конституцією України, вирішує питання, віднесені до її ведення.

Незважаючи на викладене, діючи з прямим умислом, усвідомлюючи суспільно небезпечний характер своїх дій, передбачаючи його суспільно небезпечні наслідки і бажаючи їх настання, в порушення зазначених вище міжнародних нормативно-правових актів, у березні – квітні 2014 року в Луганській та Донецькій областях України розпочалася збройна агресія Російської Федерації шляхом неоголошених та прихованих вторгнень підрозділів збройних сил та інших силових відомств Російської Федерації, організації та підтримки терористичної діяльності та діяльності, направленої на окупацію Луганської та Донецької областей та порушення територіальної цілісності України.

За поданням керівника Антитерористичного центру при Службі безпеки України, погодженим із Головою Служби безпеки України, 07.04.2014 на території Донецької і Луганської областей розпочато проведення антитерористичної операції.

Через посилення сепаратистських виступів та захоплення державних установ на сході України 13.04.2014 виконуючий обов'язки Президента України Указом від 14.04.2014 № 405/2014 затвердив рішення Ради національної безпеки і оборони України «Про невідкладні заходи щодо подолання терористичної загрози і збереження територіальної цілісності України» та Україною розпочато на території Донецької та Луганської областей широкомасштабну антитерористичну операцію із залученням Збройних Сил України та інших військових формувань.

Продовжуючи реалізацію злочинного плану, з метою створення приводів для ескалації конфлікту і спроби виправдання своєї агресії, 21 лютого 2022 року

Російською Федерацією визнано «Донецьку народну республіку» та «Луганську народну республіку» незалежними державами.

24 лютого 2022 року о 05 годині президент Російської Федерації оголосив про рішення розпочати військову операцію, після чого здійснено пуск крилатих та балістичних ракет по аеродромам, військовим штабам і складам ЗС України, а також підрозділами ЗС та інших військових формувань РФ здійснено вторгнення на територію суверенної держави Україна.

24 лютого 2022 року Указом Президента України № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» через військову агресію РФ проти України, на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України, відповідно до пункту 20 частини першої статті 106 Конституції України, Закону України «Про правовий режим воєнного стану» введено в Україні воєнний стан із 5 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року строком на 30 діб. В подальшому правовий режим воєнного стану продовжувався і триває дотепер.

Наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 22.12.2022 № 309 визначений «Перелік територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією».

У подальшому, службовими особами країни-агресора – Російською Федерацією 04.10.2022 прийняті Федеральні конституційні закони №№ 5-ФКЗ, 6-ФКЗ, 7-ФКЗ, 8-ФКЗ щодо прийняття в Російську Федерацію Донецької народної республіки, Луганської народної республіки, Запорізької та Херсонської областей та утворення у складі Російської Федерації нових суб'єктів.

Фактичні обставини кримінальних правопорушень, у вчиненні яких підозрюється громадянин Російської Федерації Торкунов А.В.

Розуміючи важливу роль освіти, як важливого інструменту формування громадянської та національної ідентичності, політичним керівництвом Російської Федерації, у 2022 році, після окупації частини території України, запроваджено курс на знищення української ідентичності у дітей та підлітків шкільного віку, у зв'язку з тим, що саме в рамках курсу шкільної освіти в учнів формуються уявлення про власну та сусідні держави, уявлення про інші народи та ставлення до них.

Досудовим розслідуванням встановлено, що Торкунов А.В., обіймаючи посаду ректора Московського державного інституту міжнародних відносин, розуміючи, що держава Україна є суверенною і незалежною, а її території в межах існуючого державного кордону є цілісними і недоторканими, усвідомлюючи протиправний характер своїх дій, діючи умисно, з метою підтримки злочинних дій військово-політичного керівництва РФ та виправдовування їх політичного курсу спрямованого на знищення української державності, у 2023 році, за невстановлених слідством обставин, вступив у злочинну змову з помічником президента Російської Федерації Медінським В.Р., для вчинення злочинних дій пов'язаних із розповсюдженням матеріалів із закликами до вчинення умисних дій, з метою зміни меж території

та державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України, поєднані з розпалюванням національної ворожнечі.

Так, досудовим розслідуванням встановлено, що у 2023 році під редакцією помічника Президента РФ Мединського В.Р. та ректора Московського державного інституту міжнародних відносин Торкунова А.В., на виконання пункту 4 переліку доручень Президента Російської Федерації № Пр-19 від 12.01.2023, пункту 5 переліку доручень Заступника Голови Уряду Російської Федерації Голікової Т.А. № ТГ-П12-610 від 20.01.2023, підготовлено та видано підручник з Історії Росії під назвою «История. История России. 1945 год – начало XXI века. 11 класс. Базовый уровень», який містить розділи проілюстровані зображеннями, вербальний зміст яких виражений у формі закликів-гасел, які у стислій формі імплікують ідею правильності/доцільності від'єднання від України частини території та приєднання її до Росії, а отже містить заклики до зміни меж території та державного кордону України. Крім того, у даному підручнику викладено навчальний матеріал, зміст якого направлений на формування в учнів переконання у тому, що збройна агресія РФ проти України, розпочата у 2014 році, та тимчасова окупація її території мають своє логічне пояснення та відповідні підстави, з яких країна-агресор діє вимушено (виправдано), а також на возвеличення і прославлення учасників цієї збройної агресії та на розпалювання ворожнечі між жителями самопроголошених утворень та підконтрольній Україні території.

Як встановлено досудовим розслідуванням, підручник «История. История России. 1945 год – начало XXI века. 11 класс. Базовый уровень» під редакцією Мединського В.Р. та Торкунова А.В. складається з 2 глав (1 глава: ССРСР у 1945-1991 рр.; 2 глава: Російська Федерація у 1992 – початку 2020-х рр) та 37 параграфів, всього на 447 аркушах. Встановлено, що у загальному контексті своєї реалізації зміст підручника спрямований на громадянсько-патріотичне виховання учнів 11 класів загальноосвітніх установ РФ, а текстові матеріали, викладені в ньому, на лінгвістичному рівні містять ознаки з вираженою негативною оцінною конотацією, конструкції і асоціації, які мають образливу семантику і викликають поняття ворога, війни, терору, жорстокості і деградації, а також розумової, моральної, політичної та етичної неповноцінності політичного та військового керівництва України, патріотично налаштованих українців та військовослужбовців ЗСУ.

У підручнику «История. История России. 1945 год – начало XXI века. 11 класс. Базовый уровень» під редакцією Мединського В.Р. та Торкунова А.В. здійснюється висвітлення процесу окупації української території через ідентифікацію окупованих Росією українських територій як «*освобожденных*» та від'єднання внаслідок цієї окупації від України окремих її територій і приєднання їх до Росії у виключно позитивному світлі (тракується як «*восстановление исторической справедливости*», «*возвращение в единую страну*»). Вживаються мовні конструкції, які за своїм семантико-синтаксичним наповненням та відповідно до ситуації розповсюдження виражають значення закликів-гасел, які у стислій формі імплікують ідею правильності/доцільності від'єднання від України частини території та приєднання її до Росії: «РОССИЯ

СЕВАСТОПОЛЬ КРЫМ», «КРЫМ – ЭТО РОССИЯ», «ВМЕСТЕ НАВСЕГДА! ВЫБОР ЛЮДЕЙ! ДОНЕЦК, ЛУГАНСК, ЗАПОРОЖЬЕ, ХЕРСОН, РОССИЯ!»). Здійснюється акцентуація на мовній, культурній та ідеологічній несумісності і нерівності жителів різних регіонів України, зокрема йдеться про привілейоване становище вихідців із Західної України та штучність сучасної української мови.

Встановлено, що підручник «История. История России. 1945 год – начало XXI века. 11 класс. Базовый уровень» під редакцією Мединського В.Р. та Торкунова А.В., з 01 вересня 2023 року по сьогоднішній день використовується для навчання учнів 11 класів шкіл у РФ та на тимчасово окупованих територіях України, зокрема в Донецькій, Луганській, Запорізькій, Херсонській областях та АР Крим на підставі наказу Міністерства просвіти Російської Федерації від 21.07.2023 № 556 «О внесении изменений в приложения № 1 и № 2 к приказу Министерства просвещения Российской Федерации от 21 сентября 2022 г. № 858 «Об утверждении федерального перечня учебников, допущенных к использованию при реализации имеющих государственную аккредитацию образовательных программ начального общего, основного общего, среднего общего образования организациями, осуществляющими образовательную деятельность, и установления предельного срока использования исключённых учебников». Випуск вказаного підручника здійснено Акціонерним товариством «Просвещение», у відповідності до «Концепции преподавания учебного курса «История России» в образовательных организациях Российской Федерации, реализующих основные общеобразовательные программы» від 2020 року, а також у відповідності до федеральної освітньої програми затвердженої Наказом Міністерства просвіти РФ від 18.05.2023 № 371.

Зміст підручника «История. История России. 1945 год – начало XXI века. 11 класс. Базовый уровень» під редакцією Мединського В.Р. та Торкунова А.В. з 01.09.2023 по сьогоднішній день поширено та використано для навчання українських учнів 11 класів на тимчасово окупованих територіях України, зокрема в Донецькій, Луганській, Запорізькій, Херсонській областях та АР Крим, а також доведено до відома невизначеному колу осіб в РФ та на тимчасово окупованій території України.

У зв'язку з вищевикладеним, громадянин Російської Федерації Торкунов А.В. підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 110 КК України, тобто у розповсюдженні матеріалів із закликами до вчинення умисних дій, з метою зміни меж території та державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України, поєднані з розпалюванням національної ворожнечі, за попередньою змовою групою осіб.

Крім того, розуміючи важливу роль освіти, як важливого інструменту формування громадянської та національної ідентичності, політичним керівництвом Російської Федерації, у 2022 році, після окупації частини території України, запроваджено курс на знищення української ідентичності у дітей та підлітків шкільного віку, у зв'язку з тим, що саме в рамках курсу шкільної освіти

в учнів формуються уявлення про власну та сусідні держави, уявлення про інші народи та ставлення до них.

Досудовим розслідуванням встановлено, що Торкунов А.В., обіймаючи посаду ректора Московського державного інституту міжнародних відносин, розуміючи, що держава Україна є суверенною і незалежною, а її території в межах існуючого державного кордону є цілісними і недоторканими, усвідомлюючи протиправний характер своїх дій, діючи умисно, з метою підтримки злочинних дій військово-політичного керівництва РФ та виправдовування їх політичного курсу спрямованого на знищення української державності, у 2023 році, за невстановлених слідством обставин, вступив у злочинну змову з помічником президента Російської Федерації Мединським В.Р., для вчинення злочинних дій пов'язаних із виготовленням, поширенням матеріалів, у яких міститься виправдовування, визнання правомірною збройної агресії Російської Федерації проти України, розпочатої у 2014 році, виправдовування, визнання правомірною тимчасової окупації частини території України, а також глорифікація осіб, які здійснювали збройну агресію Російської Федерації проти України, розпочату у 2014 році, вчинені з використанням засобів масової інформації, за попередньою змовою групою осіб.

Так, досудовим розслідуванням встановлено, що у 2023 році під редакцією помічника Президента РФ Мединського В.Р. та ректора Московського державного інституту міжнародних відносин Торкунова А.В., на виконання пункту 4 переліку доручень Президента Російської Федерації № Пр-19 від 12.01.2023, пункту 5 переліку доручень Заступника Голови Уряду Російської Федерації Голікової Т.А. № ТГ-П12-610 від 20.01.2023, підготовлено та видано підручник з Історії Росії під назвою «История. История России. 1945 год – начало XXI века. 11 класс. Базовый уровень», який містить розділи проілюстровані зображеннями, вербальний зміст яких виражений у формі закликів-гасел, які у стислій формі імплікують ідею правильності/доцільності від'єднання від України частини території та приєднання її до Росії, а отже містить заклики до зміни меж території та державного кордону України. Крім того, у даному підручнику викладено навчальний матеріал, зміст якого направлений на формування в учнів переконання у тому, що збройна агресія РФ проти України, розпочата у 2014 році, та тимчасова окупація її території мають своє логічне пояснення та відповідні підстави, з яких країна-агресор діє вимушено (виправдано), а також на возвеличення і прославлення учасників цієї збройної агресії та на розпалювання ворожнечі між жителями самопроголошених утворень та підконтрольній Україні території.

Як встановлено досудовим розслідуванням, підручник «История. История России. 1945 год – начало XXI века. 11 класс. Базовый уровень» під редакцією Мединського В.Р. та Торкунова А.В. складається з 2 глав (1 глава: СССР у 1945-1991 рр.; 2 глава: Російська Федерація у 1992 – початку 2020-х рр) та 37 параграфів, всього на 447 аркушах. Встановлено, що у загальному контексті своєї реалізації зміст підручника спрямований на громадянсько-патріотичне виховання учнів 11 класів загальноосвітніх установ РФ, а текстові матеріали, викладені в ньому, на лінгвістичному рівні містять ознаки з вираженою

негативною оцінною конотацією, конструкції і асоціації, які мають образливу семантику і викликають поняття ворога, війни, терору, жорстокості і деградації, а також розумової, моральної, політичної та етичної неповноцінності політичного та військового керівництва України, патріотично налаштованих українців та військовослужбовців ЗСУ.

У підручнику «История. История России. 1945 год – начало XXI века. 11 класс. Базовый уровень» під редакцією Мединського В.Р. та Торкунова А.В. вживаються висловлювання, які імплікують повідомлення про те, що у післямайданній Україні культивується і на рівні керівництва держави підтримується нацистська ідеологія, відбувається знищення історичної пам'яті, «приниження» значення святкування Дня перемоги Радянського Союзу над німецько-фашистськими загарбниками у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 років та, натомість, здійснюється героїзація представників націоналістичних рухів, які діяли на території України під час Другої світової війни, що у загальному контексті своєї реалізації культивує ідею щодо доцільності/правильності ведення Росією війни проти України та боротьби з «українським неонацизмом». Вживаються слова та конструкції з вираженою позитивною і возвеличувальною конотацією для характеристики учасників СВО, зокрема збройних сил Російської Федерації, чеченського загону спеціального призначення «Ахмат», незаконних військових формувань, що діють на тимчасово окупованій території Донецької та Луганської областей, та їх героїзації. Використовуються мовні засоби, які виражають переконувальну семантику і за своїм об'єктивним змістом спрямовані на формування в учнів упевненості в тому, що саме Україна винна в розпочатих проти неї військових діях з боку РФ, та культивують ідеї щодо доцільності/правильності ведення Росією війни проти України. Наявне висловлювання стверджувально-викривального змісту, в якому Україна та НАТО звинувачуються у підготовці агресії проти РФ та планах розмістити бази НАТО в Криму, і в такий спосіб виправдовується збройна агресія РФ проти України, що має на меті попередження конфлікту з НАТО, який став би неминучим після вступу України до Альянсу. Вживаються мовні засоби та лінгвістичні прийоми (негативно оцінної лексики, протиставлення за принципом «свої-чужі», «друг-ворог», «добро-зло», де «чужі/зло/ворог» – це Україна, українська влада і ЗСУ, а «свої/добро/друг» – це незаконні військові формування, що діють на тимчасово окупованій території Донецької та Луганської областей, Росія, політичне керівництво РФ та ЗС РФ, жителі тимчасово окупованих українських територій, а також вживаються у цьому контексті мовні конструкції *«возвращение наших исторических земель в состав Федерации»*, *«возвращение в единую страну»*, які ідентифікують ці території як такі, що історично належать РФ і в загальному контексті своєї реалізації виражають значення переконування учнів у їх доцільності/правильності.

Підручник «История. История России. 1945 год – начало XXI века. 11 класс. Базовый уровень» під редакцією Мединського В.Р. та Торкунова А.В., з 01 вересня 2023 року по сьогоднішній день використовується для навчання учнів 11 класів шкіл у РФ та на тимчасово окупованих територіях України, зокрема в

Донецькій, Луганській, Запорізькій, Херсонській областях та АР Крим на підставі наказу Міністерства освіти Російської Федерації від 21.07.2023 № 556 «О внесении изменений в приложения № 1 и № 2 к приказу Министерства просвещения Российской Федерации от 21 сентября 2022 г. № 858 «Об утверждении федерального перечня учебников, допущенных к использованию при реализации имеющих государственную аккредитацию образовательных программ начального общего, основного общего, среднего общего образования организациями, осуществляющими образовательную деятельность, и установления предельного срока использования исключённых учебников». Випуск вказаного підручника здійснено Акціонерним товариством «Просвещение», у відповідності до «Концепции преподавания учебного курса «История России» в образовательных организациях Российской Федерации, реализующих основные общеобразовательные программы» від 2020 року, а також у відповідності до федеральної освітньої програми затвердженої Наказом Міністерства освіти РФ від 18.05.2023 № 371.

Зміст підручника «История. История России. 1945 год – начало XXI века. 11 класс. Базовый уровень» під редакцією Мединського В.Р. та Торкунова А.В., з 01.09.2023 по сьогоднішній день поширено та використано для навчання українських учнів 11 класів на тимчасово окупованих територіях України, зокрема в Донецькій, Луганській, Запорізькій, Херсонській областях та АР Крим, а також доведено до відома невизначеному колу осіб в РФ та на тимчасово окупованій території України.

У зв'язку з вищевикладеним, громадянин Російської Федерації Торкунов А.В. підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 28, ч. 3 ст. 436-2 КК України, тобто у виготовленні, поширенні матеріалів, у яких міститься виправдовування, визнання правомірною збройної агресії Російської Федерації проти України, розпочатої у 2014 році, виправдовування, визнання правомірною тимчасової окупації частини території України, а також глорифікація осіб, які здійснювали збройну агресію Російської Федерації проти України, розпочату у 2014 році, вчинені з використанням засобів масової інформації, за попередньою змовою групою осіб.

Старший слідчий в ОВС 4 відділу
3 управління досудового розслідування
Головного слідчого управління СБ України
полковник юстиції

 Олександр ВОЛОЩУК

«ПОГОДЖЕНО»

Прокурор першого відділу управління
процесуального керівництва та підтримання
публічного обвинувачення Департаменту протидії
злочинам, вчиненим в умовах збройного конфлікту,
Офісу Генерального прокурора
«30» травня 2024 року

 Владислав КРАСИВІН

Одночасно, у відповідності до вимог ст. ст. 42, 277 КПК України роз'яснено, що підозрюваний має право:

1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють;

2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, передбачені цим Кодексом, а також отримати їх роз'яснення;

3) на першу вимогу мати захисника і побачення з ним до першого допиту з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, а також після першого допиту - мати такі побачення без обмеження їх кількості й тривалості; на участь захисника у проведенні допиту та інших процесуальних дій; на відмову від захисника в будь-який момент кримінального провадження; на отримання правової допомоги захисника за рахунок держави у випадках, передбачених цим Кодексом та/або законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги, в тому числі у зв'язку з відсутністю коштів на її оплату;

4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього, або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;

5) давати пояснення, показання з приводу підозри, в будь-який момент відмовитися їх давати;

6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;

7) у разі затримання або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою - на негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування згідно з положеннями статті 213 КПК України;

8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;

9) брати участь у проведенні процесуальних дій;

10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;

11) застосовувати з додержанням вимог цього Кодексу технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься (постановляється) вмотивована постанова (ухвала);

12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;

13) заявляти відводи;

14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування в порядку, передбаченому статтею 221 КПК України, та вимагати відкриття матеріалів згідно зі статтею 290 КПК України;

15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;

16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді в порядку, передбаченому цим Кодексом;

17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра не підтвердилася;

18) користуватися рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватися послугами перекладача за рахунок держави.

Підозрюваний, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустріч з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

Підозрюваний має також інші процесуальні права передбачені цим кодексом.

Підозрюваному вручається пам'ятка про його процесуальні права та обов'язки одночасно з їх повідомленням, особою, яка здійснює таке повідомлення.

Підозрюваний:

_____ / _____ /
« ___ » год. « ___ » хвилин « ___ » _____ 2024 року

Про підозру мені повідомлено, повідомлення про підозру вручено, права підозрюваного оголошені та роз'яснені.

Підозрюваний:

_____ / _____ /

Захисник:

_____ / _____ /

Письмове повідомлення про підозру вручив:

**Старший слідчий в ОВС 4 відділу
3 управління досудового розслідування
Головного слідчого управління СБ України
полковник юстиції**

Олександр ВОЛОЩУК

